

af flere forskjellige Talere er udtalt, at de, der holde paa en saadan Prøve som den af mig antydede, skulde være Bønner af Laugsvæsenet, da maa jeg for mit Bedkommende bestemt fralægge mig en saadan Sigttelse, thi der er Ingen, der er en større Modstander af Laugsvæsenet end jeg. Der er ikke mange af den ærede Forsamlings Medlemmer, der i saa mange Aar som jeg har tvoret imod Laugsvæsenet, og jeg maa derfor fralægge mig al Andeel i den Mening, at Laugsvæsenet skulde være Noget, som skulde bibeholdes. Der er et Sted i Loven givet disse frie Foreninger, som skulde vedblive at kaldes Laug, en Forret, om man saa vil, idet det hedder i den S, som bestemmer, hvem der skal være berettiget til at paatale Overtrædelser af Næringslovgivningen, at disse vedvarende frie Laug, Corporationer samt Foreninger skulle have Ret til at paatale Indgreb i Medlemmernes Næringsvei.

Det er vel kun en tilfyneladende Ret, men det seer ikke godt ud at indføre en saadan Ret i Loven; naar man giver enhver Mand, der driver Næringsvei, Ret til at paatale Overgreb af Andre i denne Næringsvei, saa seer jeg ikke, hvorfor man behøver at sige, at ogsaa de frivillige Laugforeninger have Ret til at paatale saadanne Overgreb, thi det kan jo et hvilket som helst Medlem af Foreningen gjøre. Jeg synes, at det vanskrer Loven, at der endnu tænkes paa at give Noget, der seer ud som en Forret for de frivillige Laug. § 95 er jo ogsaa omtalt af en anden Taler i forrige Møde. Ifølge denne Paragraph ere de Landhaandværkere, som kunne ønske at etablere sig, indtil Aaret 1862 udelukkede fra at kunne benytte denne Lov til at etablere sig. Nu kan man vel sige, at Amtmandens eller Ministerens Bevillingsret skal med Hensyn til disse Landhaandværkere vedblive at bestaae i denne Mellemtid, men naar Haandværkere fra Kjøbstæderne frit skulle kunne etablere sig hvorsomhelst, saa vilde det dog være forunderligt, om man ikke vilde give de Landhaandværkere, der kunde ønske at etablere sig, den samme Ret førend om 4 Aar, blot fordi de vare fødte eller oplærte paa Landet. Det forekommer mig, at der i den Henseende maa være samme Ret for dem, der ere oplærte i Kjøbstæderne, og dem,

der ere oplærte paa Landet, medens jeg omvendt finder, at man med Hensyn til Udvøvelsen af Haandværk i Kjøbstæderne ikke skal overføre alle de Saand, der nu bestaae.

Jeg skal nu ikke opholde mig længere ved Enkeltighederne, men gaae over til at omtale det, som var Hovedpunktet i mit forrige Foredrag, og som tillige er omtalt af adskillige af de senere ærede Talere. Hvad for det Første angaaer den ærede Ministers Udtalelse, saa gif han egentlig ikke ind paa i Realiteten at bestride Rigtigheden af, at der aflægges Duelighedsprøver i Fremtiden, men han søgte at antyde Banffeligheder ved at optage Bestemmelser derom i Loven, idet han yttrede, at man dog ikke vilde forlange, at Folkethinget og Landstinget skulde befatte sig med at fastsætte Regler om, hvad der skulde forfærdiges til Prøve i ethvert Haandværk, hvorledes det skulde fremstilles og bedømmes o. s. v., og at det ogsaa vilde være uhenftgsmæssigt, om man vilde overdrage til Administrationen at bestemme noget Saadant. Denne Indvending er ligesom flere andre, der ere fremkomne fra forskjellige ærede Talere, begrundet deri, at jeg ikke ved første Behandling har kunnet fremstille i det Enkelte min Mening om Ordningen af denne Sag; thi dersom jeg havde været istand dertil, vilde det have været bekjendt, hvorledes jeg mener, at den Banffelighed, som Ministeren anseer for saa overordentlig stor, meget let lader sig overvinde. Jeg mener nemlig, at der aldeles ingen Bestemmelse skal gives for, hvilket Proveskykke Bedkommende i det enkelte Tilfælde skulle aflægge. Naar der f. Ex. er Tale om Nagelsmede, Grovsmede og andre saadanne Haandværkere, saa forekommer det mig, at den Mand, der vil være Smed, maa komme til at aflægge særlig Prøve i det Haandværk, hvori han er meest øvet, og at det for en stor Deel maa beroe paa ham selv, naturligviis at Prøven gjøres under behørigt Tilfyn, for at ikke det Hele skal blive en Illusion, hvilket Stykke han skal forfærdige, men at han i ethvert Fald maa kunne gjøre Forslag dertil. Naar den ærede Minister talte fremdeles om Banffeligheden ved at faae et saadant Arbejde bedømt uden Partifshed, saa